

ภาคที่ 130 ตี เหวินเจี๋ย ขุนนางซุคุณธรรม

ตี เหวินเจี๋ย ตามสำเนียงจีนกลาง หรือ เต็กยิ่นเกียด ตามสำเนียงฮกเกี้ยน (จีน: 狄仁傑; พินอิน: Dì Rénjié; ค.ศ. 630—15 สิงหาคม ค.ศ. 700) สมัญญาว่า ไหวอิง (จีน: 懷英) เป็นอัครมหาเสนาบดีแห่งราชวงศ์ถัง ในรัชศกอุ๋ เจ้อเทียน เป็นข้าราชการหนึ่งในหลาย ๆ คนซึ่งได้รับการสรรเสริญมากที่สุดในรัชศกดังกล่าว และเป็นที่สุดดีว่ามีบทบาทผลักดันให้อู๋ เจ้อเทียนเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบอันโหดร้าย เป็นระบอบอันเชิดชูคุณธรรม

ตี เหวินเจี๋ยเกิดในตระกูลขุนนางจากจังหวัดไท่หยวน (จีน: 太原) เมื่อ ค.ศ. 630 ในรัชศกถังไท่จง (จีน: 唐太宗) ตี เซี่ยวซู (จีน: 狄孝緒) ผู้เป็นปู่ เคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักบริหารการปกครอง (จีน: 尚書左丞; อังกฤษ: Secretary-General of the Executive Bureau of Government) ส่วน ตี จื่อซัน (จีน: 狄知遜) บิดา เคยเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดกุ้ย (จีน: 夔州; อังกฤษ: Kui Prefecture) ซึ่งปัจจุบันคือ นครฉงชิ่ง

ในวัยเยาว์ ตี เหมินเจี้ยนนั้นเป็นที่เลื่องลือในความรู้ใฝ่เรียน หลังจากสอบได้เป็น [จอหววน](#) เขาได้รับแต่งตั้งเป็นปลัด [นครโคเฟิง](#) (อังกฤษ: Secretary at the prefectural government of Bian Prefecture) [มณฑลเหอหนาน](#) ซึ่งครั้งนั้น เพื่อนร่วมงานของเขาได้ร้องเรียนเท็จต่อผู้บังคับบัญชาว่า เขาขาดคุณสมบัติเป็นข้าราชการ ประจวบกับที่ [หยาน ลี้เปิ่น](#) (จีนตัวเต็ม: 閻立本) ผู้เป็นเสนาบดีกระทรวงสวัสดิการสาธารณะ (อังกฤษ: Minister of Public Works) ผ่านมาตรวจราชการในท้องถิ่น และขึ้นพิจารณาข้อร้องเรียนดังกล่าว เมื่อหยาน ลี้เปิ่น ได้พบตี เหมินเจี้ยน ก็ประทับใจในบุคลิกลักษณะ และกล่าวว่า

“ขงจื้อนั้นเคยกล่าวว่า 'อันความดีงามของบุคคลใดก็ดี ย่อมชี้วัดได้โดยความผิดพลาดของบุคคลนั่นเอง' ตัวท่านนี้อุปมาดั่งไข่มุกจากริมสมุทร เล่ห์มทรัพย์อันกู้ได้มาแต่แดนอากาศก็มีปาน”

หยาน ลี้เปิ่นได้สนับสนุนให้ตี เหมินเจี้ยนเป็น "ผู้ว่าราชการ" (อังกฤษ: bailiff) บังคับบัญชา [นครโคเฟิง](#) ซึ่งขณะปฏิบัติหน้าที่ ณ ที่นั้น ตี เหมินเจี้ยนเป็นที่เลื่องชื่อในด้านความเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาแลอาณาประชาราษฎร์ทั้งปวง โอกาสหนึ่ง เจิ้ง ฉงจื่อ (จีน: 鄭崇質) เพื่อนร่วมงานของเขา ได้รับคำสั่งให้ไปตรวจราชการในที่ห่างไกล ขณะนั้น เขาทราบว่ามีมารดาผู้ชราของเจิ้ง ฉงจื่อ กำลังเจ็บไข้ ก็รีบไปหา ลิน เหมินจื่อ (จีน: 蔭仁基) ผู้เป็นเลขาธิการสำนักบริหารการปกครอง เพื่อร้องขอให้ตั้งเขาไปตรวจราชการแทน ฝ่ายลิน เหมินจื่อ นั้น ก็ประทับใจในความการุณยเพื่อนฝูงของตี เหมินเจี้ยนเป็นอันมาก

ใน ค.ศ. 676 รัชศก [ถัง เกาจง](#) (จีน: 唐高宗) ตี เหมินเจี้ยนได้รับแต่งตั้งเป็นเลขาธิการศาลสูงสุด (จีน: 大理丞; อังกฤษ: Secretary-General of the Supreme Court) ณ ที่นั้น ตี เหมินเจี้ยนปฏิบัติหน้าที่ตุลาการด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม และเป็นที่กล่าวขานว่า ระหว่างดำรงตำแหน่งดังกล่าว เขาได้พิพากษาคดีถึงหนึ่งหมื่นเจ็ดพันราย และไม่มีคู่ความไม่พอใจคำพิพากษาของเขาแม้แต่คนเดียว

ในปีเดียวกันนั้น มีเหตุการณ์ซึ่ง นายพลฉวน ช่านไฉ (จีน: 權善才) และพลทหารพัน ไหวอู้ (จีน: 范懷義) ทำลายหมู่ไม้มิ่งคลบนสุสานถึง ไท้จิง ไปโดยอุบัติเหตุ โดยการตัดไม้มิ่งคลบนสุสานหลวงนั้น ถ้าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำ ต้องระวางโทษไล่ออก ฝ่ายถัง เกาจง ทราบฝ่าละอองพระธูลีบาทแล้วก็ทรงกริ้ว จึงมีพระราชโองการให้ประหารชีวิตทหารทั้งสองเสียโดยไม่ชักช้า ตี เหมินเจี้ยนจึงกราบบังคมทูลว่า ตามกฎหมายแล้ว ทหารทั้งคู่มีโทษไม่ถึงชีวิต เพียงแต่ฟังก์ไล่ออก ถัง เกาจง สดับคำทัดทานแล้วก็ทรงกริ้วเป็นทวีคูณ มีรับสั่งให้ทหารไล่ตี เหมินเจี้ยนออกไปจากที่เฝ้า แต่ตี เหมินเจี้ยนนั้น เพื่อรักษากฎหมาย จะได้หยุดทัดทานพระมหากษัตริย์ก็หาไม่ ที่สุดถัง เกาจง ก็เข้าพระราชหฤทัย และมีพระราชโองการให้ไล่ทหารทั้งสองออกจากตำแหน่งตามกฎหมายแทน หลังจากนั้นไม่กี่วัน ก็มีพระราชโองการโปรดให้ตี เหมินเจี้ยนดำรงตำแหน่ง [ขุนนางฝ่ายคัดค้าน](#) (จีน: 御史; อังกฤษ: Imperial Censor)

ในหรือราว ๆ ค.ศ. 679 เหวย หงจื่อ (จีน: 韋弘機) ผู้เป็นเสนาบดีกระทรวงเกษตรกรรม (อังกฤษ: Minister of Agriculture) ได้สร้างพระที่นั่งสามหลังทางด้านตะวันออกของนครหลวง (จีนตัวเต็ม: 洛陽; จีนตัวย่อ: 洛阳) คือ พระที่นั่งซู่ยู่ (จีน: 宿羽宮) หนึ่งใน พระที่นั่งเกาซาน (จีน: 高山宮) หนึ่งใน พระที่นั่งซางหยาง (จีน: 上陽宮) หนึ่งใน ตี เหวินเจียได้กราบบังคมทูลพระกรุณาว่า เหวย หงจื่อกำลังนำพาพระมหากษัตริย์ไปสู่หายนะแห่งความสุรุ่ยสุร่าย พระมหากษัตริย์ตรัสรับแล้วก็เห็นด้วย มีพระราชโองการไล่เหวย หงจื่อ ออกจากตำแหน่งทันที

www.geozigzag.com